

Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van Sabewa Zeeland

1. Inleiding

Het Algemeen Bestuur stelt periodiek, naar aanleiding van de gehouden aanbesteding, een accountant aan voor de controle van de jaarrekening van Sabewa Zeeland.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant voor de controle op de jaarrekening geeft het bestuur nadere aanwijzingen voor deze accountantscontrole, hetgeen in dit controleprotocol op hoofdlijnen plaatsvindt.

Dit protocol is van toepassing op de controle van de jaarrekeningen vanaf het verslagjaar 2023. Met ingang van dit verslagjaar moet het Dagelijks Bestuur een verantwoordiging afgeven over rechtmatigheid in plaats van de accountant. Ter voorbereiding en ondersteuning van de jaarlijkse uitvoering van de jaarlijkse accountantscontrole en de verantwoordiging over de rechtmatigheid dient het bestuur onder andere vast te stellen wat de reikwijdte van het rechtmatigheidsstraject is en de rol van de accountant. Dit is met de invoering van de rechtmatigheidsverklaring door het Dagelijks Bestuur verder versterkt. Deze aspecten worden daarom in hoofdlijnen in dit controleprotocol geregeld.

Dit protocol is dus van toepassing op de controle van de jaarrekening vanaf het verslagjaar 2023 en bevat de taakverdeling tussen Sabewa Zeeland en de accountant en de voor de accountant relevante tolerantie- en goedkeuringsnormen.

Dit controleprotocol is niet van toepassing op de controle van de verantwoordiging belastingen en heffingen van de deelnemers. Hiervoor is een apart verantwoordings- en controleprotocol van toepassing.

1.1. Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel aan de accountant nadere aanwijzingen te geven over de reikwijdte van de accountantscontrole op de jaarrekening en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.

1.2. Wettelijk kader

De Gemeentewet (artikel 213) en de Waterschapswet (artikel 109) schrijven voor dat het bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor:

- de controle van de in artikel 67 van de Wet gemeenschappelijke regelingen bedoelde jaarrekening;
- het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring;
- het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In de controleverordening gebaseerd op artikel 213 van de Gemeentewet en artikel 109 van de Waterschapswet, zijn regels vastgelegd voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening heeft het Algemeen Bestuur op 15 december 2023 vastgesteld.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle

De accountantscontrole is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële –verhoudingswet.
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het Dagelijks Bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring.

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen. Deze komen overeen met het wettelijk minimum. Mocht het minimale niveau zoals opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wijzigen, dan hanteren wij vanaf dat moment het gewijzigde wettelijke minimum zoals opgenomen in het Bado*. Op dit moment bedragen de grenzen uit het Bado:

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring			Afkeurend
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	<= 1%	> 1% < 3%	-	>= 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	<= 3%	> 3% < 10%	>= 10%	-

*Ten tijde van het opstellen van het controleprotocol loopt een consultatie voor de wijziging van het Bado met ingang van 1 januari 2024. In dit consultatiedocument wordt voorgesteld het onderscheid tussen fouten en onzekerheden op te heffen en één grens van 2% voor bevindingen te noemen. De percentages worden genomen van de totale begrote lasten (inclusief de toevoegingen aan de reserves) na de laatste begrotingswijziging.

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het accountantsverslag. De accountant richt de controle in, rekening houdend met de rapporteringstolerantie, om te kunnen waarborgen dat alle fouten en onzekerheden die dit bedrag overschrijden in het accountantsverslag worden opgenomen. Daarnaast rapporteert de accountant in alle gevallen als naar het oordeel van de accountant sprake is van belangrijke kwalitatieve fouten of onzekerheden. Voor de rapporteringstolerantie in kwalitatieve zin geldt als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid groter of gelijk aan € 20.000,- rapporteert.

4. Afbakening rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelswijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Dit begrip is van toepassing op alles wat Sabewa Zeeland aan taken op zich neemt. Dit betekent dat alle handelingen van Sabewa Zeeland moeten voldoen aan alle wet- en regelgeving. Van een overheidsorganisatie mag immers verwacht worden dat zij conform wet- en regelgeving handelt. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen.

Het begrip financiële rechtmatigheid is in de wetsgeschiedenis concreet gemaakt met behulp van negen criteria. De negen criteria gelden ook als uitgangspunt vanuit de wetgever. Dit houdt in dat:

1. er vastgesteld wordt dat de gepresenteerde bedragen juist berekend zijn (calculatiecriterium);
2. de juistheid van het tijdstip van betaling en van de verantwoording van verplichtingen wordt vastgesteld (valuteringscriterium);
3. de juistheid van de adressering van de rechthebbende waar een financiële stroom naar toe is gegaan vastgesteld is;
4. de volledigheid van alle opbrengsten die verantwoord zouden moeten zijn, ook verantwoord zijn;
5. de financiële beheershandelingen passen bij de activiteiten van de organisatie en dat in relatie tot de kosten een aanaadbare tegenprestatie is overeengekomen (aanvaardbaarheidscriterium);
6. de levering heeft plaatsgevonden (ook wel aangeduid als prestatielevering);
7. de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting (begrotingscriterium);
8. voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd (voorwaardencriterium);
9. er een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaatsvindt met het oog op het voorkomen van misbruik.

In de jaarrekening legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en ook onderdeel zijn van de rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De laatste drie specifieke rechtmatigheidscriteria komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

In het kader van het getrouwheidsonderzoek van de accountant wordt alleen aandacht besteed aan de eerste zes criteria. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer wordt door het Dagelijks Bestuur alleen aandacht besteed aan de onderste drie criteria.

De accountant controleert nog wel de getrouwheid van de door het Dagelijks Bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording.

5. Rapportering door de accountant

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht.

Over de jaarrekening wordt een verslag van bevindingen uitgebracht aan het Algemeen Bestuur. Hieraan voorafgaand wordt het Dagelijks Bestuur in de gelegenheid gesteld om:

- vooraf herstelmaatregelen te treffen;
- te reageren op de controleverklaring en het verslag van bevindingen.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd:

- over de opzet en uitvoering van het financiële beheer;
- of de beheerorganisatie een getrouw financieel beheer en een getrouwe verantwoording daarover waarborgt.

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in onderdeel 3 van dit protocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door Sabewa Zeeland gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

In de Controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. De accountant verklaart vanaf 2023 dat de jaarrekening getrouw is. Hiermee is ook verklaard dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is. Deze controleverklaring is bestemd voor het Algemeen Bestuur, zodat deze de door het Dagelijks Bestuur opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

6. Rapportering door het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur geeft middels de door de commissie BBV voorgeschreven rechtmatigheidsverantwoording aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand gekomen zijn. In de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag rapporteert het Dagelijks Bestuur over de uitgevoerde rechtmatigheidscontroles en worden er aanbevelingen gedaan om eventuele afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

7. Inwerkingtreding

1. Het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening Sabewa Zeeland treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2023, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening van het verslagjaar 2023 en later.

2. Het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening Sabewa Zeeland treedt met ingang van 1 januari 2023 in de plaats van het controleprotocol 2014.

Besluit

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 15 december 2023.

J.H. Herselman, voorzitter, E.H.J. van den Dobbelsteen MSc, directeur